

i Kjøbenhavn, har jeg aldrig hørt udtale nogen Misforståelse enten med den Maade, hvorpaa de foregaa, eller med de Valg, som ere bleve effe-ktuerede. Seg vil snarere sige, at det offentlig er kommet til orde, at der herskede en temmelig stor Ueggyldighed ved disse Valg. Som sagt, der skal paavises meget væsentlige og vægtige Grunde for, at man skal gaa til at foretage en Forandring i en bestaaende Tilstand, som ikke har medført særegne Ulemper. Man veed jo ikke, hvad en ny Ordning i saa Henseende muligvis vil kunne medføre. At den vil kunne medføre Ulemper i forskellige Retninger, skal jeg senere tillade mig at paavise, og om disse kunne opveies ved den Herlighed, som bydes ved dette Lovforslag, er et andet Spørgsmaal. Det, som jeg særlig har imod det foreliggende Lovforslag, er det, at det er fremkommet ved privat Initiativ. Jeg synes, at det er en Sag af saa stor Betydning for Hovedstaden, og en Sag, der bør overveies saa grundig og flersidig, at den vanskelig kan komme frem gennem det private Initiativ, at den ikke let kan komme frem uden gennem Regjeringen, og uden at den Autoritet, som nærmest er interesseret i en saadan Sag, nemlig Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse, har faaet Leilighed til at sige et eneste Ord derom. Hertil kommer jo, at vi have en Lov om Borgerrepræsentantvalg i Kjøbenhavn af 23de December 1865, og denne Lov staar ikke ganske eller slet ikke i Harmoni med dette Lovforslag, skjøndt dette nærmest tilkendegiver sig som et Pendant til den nævnte Lov, og skjøndt det vistnok burde sammenarbeides med denne Lov paa en langt mere grundig Maade, end hidtil er flet. Lovforslaget er kommet til os fra Folkethinget. Jeg vil naturligvis ikke i fjerneste Maade udtale nogen Kritik over den Behandling, som Lovforslaget er blevet undergivet i det andet Thing; men jeg kan dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at med de mange dygtige og flarsende Folk og med de Jurister, som sidde i Folkethinget, er det besynderligt, at det er gaaet glat igjennem, uden at Noget har fundet Anledning til at gjøre en eneste Forandring i Lovforslaget. Det synes — jeg siger naturligvis ikke, at det er saa — som om man ikke har havt megen Lust til at hestjæftige sig med dette Lovforslag, men har tænkt: Lad det blot hurtigst muligt komme over i Landstinget, og lad saa det gjøre om paa det! Det er en Opfattelse, som jeg ikke har kunnet frigjøre mig for, da det er tredje Gang, at dette Lovforslag foreligger i Thingene, og det skalde være et særligt udmærket Arbejde, som der ikke skalde være det Allermindste at rette paa ved saa gjentagne Behandlinger. Jeg vil indrømme, at Tanken i Forslaget er rigtig, om end ikke paa dette Omraade; men lad os nu ogsaa gaa ud fra, at Tanken paa

dette Omraade, hvor der handles om at vælge Repræsentanter til Kommunalbestyrelsen, er rigtig, saa bliver det dog et andet Spørgsmaal: hvad vil Følgen blive af et Forslag som det foreliggende? Den vil blive, som jeg allerede antydede før, at hele Valget vil blive undergivet Tilfældigheder. Det vil blive lagt i enkelte Agitatorers og vel nærmest politiske Agitatorers Haand, Folk som have Tid og Interesse af at hverve Stemmer. Det maa jo erindres, at de Kandidater, som saaledes blive opstillede paa en eller anden Liste, kendes jo i Regelen ingenlunde alle sammen af den Vælger, som understriver en saadan Liste. Det skalde være et sært Tilfælde, om saadanne Kandidater, som bleve opstillede paa en Liste, skalde være personlig bekendte for enhver af de Vælgere, som have anbefalet Listen. Man sætter en eller anden Notabilitet i Spidsen af Listen, og saa blive de Andre smuglede ind med. Det vil egentlig blive Pointen af det. Naar Folk gaa omkring for at hverve Stemmer til en Liste, ville de sige: „Den og den Hedermand staar i Spidsen“, og saa gaa de Andre med, uden at der lægges saa noie Mærke til det. Der kunde være andre Ting at indvende mod denne Listeafstemning, men den ærede Landstingsmand for Kjøbenhavn, som først havde Ordet, (Mazén), har jo tilstræffelig antydet dem. Ligeledes antydede han, at det ikke kunde undgaaes, at der blev inddraget politiske Momenter i de kommunale Valg. Det tror jeg heller ikke, kan undgaaes, og jeg anser det for en stor Ulykke eller stor Ulempe, om det skalde ske; thi, saavidt mig bekendt, hvorledes man end hidtil har betragtet de kommunale Valg i Kjøbenhavn, har det vistnok været en Kjendsgjerning, at politiske Hensyn ikke have gjort sig gjældende ved disse Valg. Om politiske Hensyn have gjort sig gjældende ved dette Forsøg paa at forandre Valgmaaden, veed jeg naturligvis ikke, og det antager jeg heller ikke. Som sagt, jeg har ikke kunnet finde nogen egentlig Grund til det Ønske, som her yttres sig om en forandret Valgmaade; men min Dom derom vil jeg naturligvis opsætte, indtil jeg har set Adressen, thi der kan jo staa Afstilligt i den, som kunde forandre min Mening i den Henseende. En af Hovedgrundene, hvorfor jeg er imod en forandret Valgmaade, er, som sagt den, at vi vistnok faae et politisk Moment ind med, som man ikke hidtil har havt. Folk ville blive, hvad man kalder, valgte paa et Program, og det har der hidtil aldrig været Tale om, at Valg af Borgerrepræsentanter ere flete af Hensyn til en enkelt bestemt Sag. Der har været valgt efter Folks almindelige Dygtighed og særlig udmærkede Stilling i Kommunen, men Valg paa et Program ville ikke kunne udeblive, saa snart vi komme ind paa en forandret Valgmaade. Saavidt jeg